

ΕΒΡΟΠΕΪΣΚΙ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤΟ ΕΥΡΩΠΕΟ ΕΥΡΩΠΣΚΪ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤ ΕΥΡΟΠΑ-ΠΑΡΛΑΜΕΝΤΕΤ
ΕΥΡΩΠΑΪΣΧΕΣ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤ ΕΥΡΩΟΡΑ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPEEN PARLAIMINT NA HEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVRÓPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPA PARLAMENTET

***Verslag over de interparlementaire
betrekkingen tussen het Europees
Parlement en de nationale parlementen
in het kader van het Verdrag van Lissabon
2010 – 2011***

Voorwoord

Na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon heeft de Conferentie van voorzitters een stuurgroep voor de betrekkingen met de nationale parlementen ingesteld met de opdracht "pragmatische aanbevelingen op te stellen voor een optimale voorbereiding van het Europees Parlement op zijn toekomstige betrekkingen met de nationale parlementen in het licht van het Verdrag van Lissabon".

Op 21 oktober 2010 heeft de Conferentie van voorzitters zich positief uitgelaten over de aanbevelingen van de stuurgroep. Daarin kondigde de stuurgroep zijn voornemen aan om "een jaarverslag op te stellen over de activiteiten van het Europees Parlement met betrekking tot de interparlementaire samenwerking en dit verslag ter informatie voor te leggen aan de Conferentie van voorzitters en alle leden van het Europees Parlement".

In dit eerste verslag wordt ingegaan op de voornaamste vormen van interparlementaire samenwerking tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen, zoals deze zich binnen het Verdrag van Lissabon hebben ontwikkeld. De stuurgroep verstrekt in dit verslag informatie over de stand van zaken op het gebied van de interparlementaire betrekkingen, belicht de belangrijkste uitdagingen bij de verdere ontwikkeling van deze betrekkingen en laat zijn gedachten gaan over de vooruitzichten voor de toekomst.

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Traditionele vormen van interparlementaire samenwerking
 - 2.1. Geïstitutionaliseerde vormen van samenwerking
 - a) COSAC
 - b) Conferentie van parlementsvoorzitters in de EU
 - 2.2. Gezamenlijke vergadering met het parlement van het land dat het **voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie** bekleedt
 - a) Gemeenschappelijke commissievergaderingen
 - b) Gemeenschappelijke parlementaire vergaderingen
 - 2.3 Interparlementaire commissievergaderingen
 - 2.4 Bilaterale ontmoetingen tussen EP en nationale parlementen
3. Ondersteunende en administratieve samenwerking en instrumenten
 - 3.1 IPEX
 - 3.2 ECPOD
 - 3.3 De vertegenwoordigers van de administraties van nationale parlementen
 - 3.4 Het Directoraat betrekkingen met de nationale parlementen
4. Een nieuw rechtskader voor nationale parlementen: protocol nr. 2
5. Blik in de toekomst: naar nieuwe vormen van interparlementaire samenwerking
 - 5.1 Versterkte dialoog op commissieniveau
 - 5.2 Overige uitdagingen
6. Conclusie

1. Inleiding

Het Verdrag van Lissabon kent voor het eerst een formele rol aan de nationale parlementen toe bij het verzekeren van "de goede werking van de Unie".¹ Deze rol, die zich uitstrekt tot een hele scala aan terreinen, houdt bevoegdheden, maar ook verantwoordelijkheden in. Voor het vervullen van deze rol moet de samenwerking met de EU-instellingen in het algemeen en het Europees Parlement in het bijzonder op een zodanig niveau en op zodanige wijze plaatsvinden dat de in het Verdrag gestelde doelen kunnen worden gerealiseerd.

Gelet hierop heeft het Europees Parlement (EP) ernaar gestreefd tot constructieve betrekkingen met de nationale parlementen (NP's) te komen, rekening houdend met de rol van deze parlementen in het kader van het nieuwe Verdrag. Het Europees Parlement heeft daarom zijn Reglement herzien en aangepast en heeft administratieve procedures ingevoerd om een goede uitvoering van de bepalingen van protocol nr. 2 bij het Verdrag over de toepassing van het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel te garanderen. Verder heeft de Commissie constitutionele zaken (AFCO) van het EP in 2009 een initiatiefverslag opgesteld waarin het specifiek ging om de ontwikkeling van de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen in het kader van het Verdrag van Lissabon (in de wandelgangen naar de rapporteur het verslag-Brok genoemd).² Dit verslag heeft geleid tot een niet-wetgevingsresolutie die op 7 mei 2009 door de plenaire vergadering is aangenomen en waarin een reeks voorstellen staat met het oog op de verbetering en uitbreiding van de interparlementaire betrekkingen in het licht van het nieuwe Verdrag.³

Daarnaast heeft de Conferentie van voorzitters een stuurgroep voor de betrekkingen met de nationale parlementen ingesteld, (hierna de "stuurgroep" te noemen) met als taak na te gaan "hoe het Europees Parlement optimaal kan worden voorbereid op zijn toekomstige betrekkingen met de nationale parlementen in het licht van het Verdrag van Lissabon".⁴ De aanbevelingen van de stuurgroep zijn in oktober 2010 positief ontvangen door de Conferentie van voorzitters. Van recenter datum is de behandeling door de Conferentie van commissievoorzitters van een interne enquête die onder de verschillende commissies van het EP is gehouden over een aantal onderwerpen die verband houden met de interparlementaire betrekkingen.⁵ De uitkomsten van deze enquête vormen een bron van inspiratie voor de discussie in dit verslag.

Dankzij bovenstaande maatregelen is de afgelopen jaren bij de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen belangrijke vooruitgang geboekt.⁶ Dit

¹ Artikel 12 van het VEU.

² Europees Parlement: verslag over de ontwikkeling van de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen in het kader van het Verdrag van Lissabon, rapporteur: Elmar Brok, A6-0133/2009.

³ Europees Parlement: resolutie van 7 mei 2009 over de ontwikkeling van de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen in het kader van het Verdrag van Lissabon (2008/2120(INI), P6_T(2009)0388). Verwijzingen naar "de resolutie van het Europees Parlement" in deze voetnoten hebben betrekking op deze resolutie.

⁴ Zie besluit van de Conferentie van voorzitters op haar vergadering van 17 december 2009.

⁵ PE453.460rev2 van 29 november 2011.

⁶ Zie voetnoot 2, paragraaf 2.

is overduidelijk bij een groot aantal aspecten van de interparlementaire betrekkingen. Er is echter ruimte voor verbetering.⁷ Met name moeten de communicatiekanalen en de informatie-uitwisseling worden verbeterd en moeten er nieuwe pre- en postlegislatieve samenwerkingsvormen worden ontwikkeld.⁸ De samenwerking moet in een flexibele, niet bureaucratische vorm plaatsvinden en de beginselen van efficiëntie en parlementaire democratisering moeten in acht worden genomen.⁹ De inspanningen moeten erop gericht zijn "de *juiste mensen* over het *juiste onderwerp* op het *juiste moment* bij elkaar te brengen".¹⁰ Hier zou het nuttig kunnen zijn om voor specifieke onderwerpen kleinere netwerken met commissievoorzitters of rapporteurs te ontwikkelen.¹¹ Dubbel werk moet worden vermeden en de verstoring van de gewone werkzaamheden van het EP en de NP's dient te worden beperkt tot een minimum.¹² Uiteindelijk moeten, zoals in het verslag-Brok staat:

de betrekkingen (...) concreet leiden tot een samenwerking die meer gestructureerd maar niet noodzakelijkerwijs meer geformaliseerd moet zijn. (...) Interparlementaire samenwerking (mag) niet tot inmenging in de rechten van parlementen met betrekking tot hun beslissingsbevoegdheden leiden. Elke vorm van interparlementaire samenwerking moet op zijn manier op overleg gericht zijn, geen beslissingen met het oog op de bestaande beslissingscycli van de Unie bevatten en zich kenmerken door wederzijdse erkenning van parlementen en parlementariërs als spiegel van de maatschappij.¹³

Tegen deze achtergrond belicht dit verslag enkele centrale ontwikkelingen ten aanzien van de belangrijkste vormen van interparlementaire samenwerking in het kader van het Verdrag van Lissabon gedurende de periode 2010-2011. Daarbij wordt met name getracht de belangrijkste trends op dit gebied aan te geven, rekening houdend met de doelstellingen die het Parlement op het gebied van de interparlementaire betrekkingen heeft geformuleerd. Tot slot worden enkele gedachten gewijd aan de vraag hoe de interparlementaire samenwerking zich de komende jaren verder kan ontwikkelen.

2. Traditionele vormen van interparlementaire samenwerking

Diverse structuren voor interparlementaire samenwerking dateren van voor het Verdrag van Lissabon. Of deze structuren een bijdrage kunnen leveren aan de succesvolle aanpak van de grote uitdagingen waarmee de Unie en haar lidstaten thans worden geconfronteerd, wordt bepaald door het vermogen tot efficiënt handelen en vernieuwing. Bepalend is ook het vermogen om de autonomie en de individuele rol van elke partij te erkennen en te respecteren en om een constructieve samenwerking ten behoeve van de algemeenheid te ontwikkelen. In dit deel worden twee geïnstitutionaliseerde vormen van interparlementaire samenwerking besproken, namelijk COSAC en de Conferentie van parlementsvoorzitters in de EU, alsmede de drie belangrijkste soorten interparlementaire vergaderingen, te weten gezamenlijke parlementaire vergaderingen (GPV's), gezamenlijke commissievergaderingen (GCV's)

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem, paragraaf 3.

⁹ Ibidem, preambule, letter H.

¹⁰ Stuurgroep betrekkingen met de nationale parlementen: aanbevelingen aan de Conferentie van voorzitters, inleidende opmerkingen.

¹¹ Ibidem en paragraaf 2. Zie ook resolutie van het Parlement, paragraaf 7 en 10.

¹² Supra, noot 10, paragraaf 1.

¹³ Supra, noot 2, toelichting.

en interparlementaire commissievergaderingen (ICV's). Deze vergaderingen, waarvoor het Europees Parlement als gastheer optreedt, staan open voor alle NP's. Tot slot wordt in dit deel ingegaan op bilaterale bezoeken.

2.1 Geïstitutionaliseerde vormen van samenwerking

a) COSAC

COSAC (formeel bekend als de Conferentie van commissies voor Unieaangelegenheden van de parlementen van de Europese Unie)¹⁴ is een van de centrale structuren voor de interparlementaire samenwerking in de Europese Unie.¹⁵ In COSAC-verband komen delegaties bijeen uit de commissies voor Europese aangelegenheden van de nationale parlementen van de lidstaten en de kandidaat-landen¹⁶ en vertegenwoordigers van het Europees Parlement. COSAC is in mei 1989 opgericht tijdens de vergadering van de EU-parlementsvoorzitters in Madrid. In protocol nr. 1, over de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie, wordt formele erkenning aan COSAC toegekend.¹⁷

COSAC komt tijdens elk EU-voorzitterschap twee maal bijeen, eerst in een vergadering van de COSAC-voorzitters¹⁸ en vervolgens plenair.¹⁹ Bijstand wordt verleend door een permanent secretariaat (waarvan het Europees Parlement permanent lid is). De conferentie kan elk punt dat zij relevant acht onder de aandacht van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie brengen, hoewel deze bijdragen niet bindend zijn voor de nationale parlementen en hun standpunt onverlet laten.²⁰

De afgelopen jaren heeft COSAC zich hoofdzakelijk beziggehouden met de rol van de nationale parlementen in het kader van het Verdrag van Lissabon en tevens gesproken en bijdragen gepubliceerd over belangrijke onderwerpen als de regionale strategieën van de Unie, de economische en monetaire crisis, de EU-2020-strategie en de kaderovereenkomsten tussen de EU-instellingen. In het verleden heeft COSAC ook een aantal subsidiariteitscontroles uitgevoerd ten aanzien van voorstellen van de EU. In een recent verleden is duidelijk een verschuiving te zien van subsidiariteitskwesies en

¹⁴ Zie artikel 10 van protocol nr. 1 bij het Verdrag van Lissabon.

¹⁵ Zie richtsnoeren voor de interparlementaire samenwerking in de EU, goedgekeurd op 21 juni 2008 in Lissabon door de Conferentie van parlementsvoorzitters in de EU.

¹⁶ Overeenkomstig artikel 3.2 van het reglement van COSAC worden de parlementen van kandidaatlanden uitgenodigd om vergaderingen van COSAC als waarnemer bij te wonen.

¹⁷ Protocol nr. 1, artikel 10, bij het Verdrag van Lissabon. COSAC is de enige vorm van interparlementaire samenwerking die uitdrukkelijk in de Verdragen wordt vermeld.

¹⁸ Deze vergadering wordt bijgewoond door de voorzitters van de commissies voor Europese Zaken van de nationale parlementen en vertegenwoordigers van het Europees Parlement en bereidt de plenaire COSAC-vergadering voor.

¹⁹ Deze vergadering wordt bijgewoond door de verschillende delegaties, elk bestaande uit zes leden. Het Europees Parlement wordt in de COSAC-vergaderingen vertegenwoordigd door zijn ondervoorzitter die verantwoordelijk is voor de betrekkingen met de nationale parlementen en de voorzitter van de Commissie constitutionele zaken die gezamenlijk aan het hoofd staan van de EP-delegatie, en vier andere leden die afhankelijk van de geagendeerde thema's worden gekozen en worden geselecteerd volgens de roulende methode-d'Hondt op basis van de globale politieke krachtsverhoudingen in het EP.

²⁰ Protocol nr. 1 bij het Verdrag van Lissabon, artikel 10.

technische en procedurele vragen naar horizontale EU-beleidsvraagstukken. Dit is wellicht een van de redenen dat op enkele recente COSAC-vergaderingen meningsverschillen zijn ontstaan tussen het EP en de NP's, met name in de debatten over de amendementen op het reglement van COSAC en de voorstellen voor het volgende meerjarig financieel kader.²¹

De stuurgroep herinnert eraan dat het Europees Parlement in zijn resolutie over de betrekkingen met de nationale parlementen in het kader van het nieuwe Verdrag de wens heeft uitgesproken dat COSAC allereerst een forum blijft voor de uitwisseling van informatie en debat over algemene politieke kwesties en goede praktijken met betrekking tot de toetsing van nationale regeringen.²² De stuurgroep stelt voorts vast dat het Europees Parlement zich verbindt tot voortzetting van zijn constructieve deelname aan COSAC, onder andere door technische ondersteuning te verlenen aan het secretariaat.²³ De stuurgroep juicht het ook toe dat het Parlement actief betrokken is bij de agenda van de COSAC-vergaderingen en bij de verslagen die de conferentie om de twee jaar goedkeurt.

b) Conferentie van parlementsvoorzitters in de EU

De Conferentie van voorzitters van de parlementen van de EU verenigt de voorzitters van de nationale parlementen en die van het Europees Parlement. Het is een forum voor de uitwisseling van standpunten, informatie en ervaringen met betrekking tot onderwerpen die verband houden met de rol van de parlementen en de organisatie van parlementaire taken, alsmede voor de bevordering van onderzoeksactiviteiten en gemeenschappelijk optreden.²⁴ De Conferentie houdt ook toezicht op de coördinatie van de interparlementaire activiteiten in de EU en heeft daartoe een aantal richtsnoeren gepubliceerd.²⁵

De doelstellingen en taken van de Conferentie zijn in de loop van haar geschiedenis nader uitgewerkt en zijn inmiddels vastgelegd in richtsnoeren, die laatstelijk in mei 2010 in Stockholm zijn herzien. Ook het palet van onderwerpen die de Conferentie behandelt, is aan ontwikkeling onderhevig geweest. In de periode voorafgaande aan de ratificatie van het Verdrag van Lissabon was het verdrag een van de voornaamste agendapunten. Meer recentelijk heeft de Conferentie zich gebogen over andere belangrijke vraagstukken, waaronder de instelling van een toetsingsmechanisme voor het GBVB/GVDB van de Unie en de samenwerking op het gebied van de economische en budgettaire coördinatie (het proces dat bekend staat als het "Europese semester"). Deze twee onderwerpen worden in het laatste deel van dit verslag nader behandeld.

²¹ Zie COSAC-vergaderingen in Boedapest, 29-31 mei 2011 en Warschau, 2-4 oktober 2011.

²² Europees Parlement, noot 3, paragraaf 21.

²³ Europees Parlement, noot 3, paragraaf 22.

²⁴ Hierbij zij aangetekend dat de Conferentie van parlementsvoorzitters wordt voorafgegaan door een vergadering van de secretarissen-generaal van de EU-parlementen (twee tot drie maanden voor de jaarlijkse vergadering), die de agenda voor de parlementsvoorzitters voorbereiden. De secretarissen-generaal regelen ook een aantal praktische kwesties die voortvloeien uit de interparlementaire samenwerking (met name IPEX).

²⁵ Zie richtsnoeren voor interparlementaire samenwerking in de Europese Unie, goedgekeurd in Lissabon in juni 2008.

Een ander onderwerp dat onlangs in de Conferentie aan de orde is gekomen, is de parlementaire controle op Europol, waarnaar in artikel 88 van het VWEU uitdrukkelijk wordt verwezen. Op de Conferentie in Stockholm in 2010 en meer recentelijk in Brussel in 2011 waren de parlementsvoorzitters het eens over de noodzaak van toezicht op Europol, die "uitgeoefend dient te worden door een interparlementair orgaan waarin vertegenwoordigers van de nationale parlementen en van het Europees Parlement op gezette tijden bijeenkomen".²⁶ Om de kosten te beperken werd geopperd dat de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE) van het EP regelmatig vergaderingen met de overeenkomstige commissies van de NP's zou kunnen beleggen over Europol. De stuurgroep vindt het verheugend dat LIBE naar aanleiding van de conclusies van de parlementsvoorzitters tot dusverre twee jaarlijkse interparlementaire vergaderingen over dit thema heeft georganiseerd en van zins is volgend jaar opnieuw een vergadering te beleggen.

De stuurgroep stelt vast dat de Conferentie van parlementsvoorzitters bij een aantal onderwerpen heeft bijgedragen tot het ontwikkelen van een innovatief kader en dat het een nuttig politiek forum blijft. Ook kunnen deelnemers nuttige informele ontmoetingen over gevoelige kwesties beleggen, bijvoorbeeld over de gevolgen van de financiële crisis voor de begrotingen van de parlementen. Tegelijkertijd kunnen de uiteenlopende mandaten van de deelnemende parlementsvoorzitters de Conferentie beperken in haar mogelijkheden om formele politieke besluiten te nemen.

2.2 Gezamenlijke vergadering met het parlement van het land dat het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie bekleedt

Gezamenlijke commissievergaderingen en gezamenlijke parlementaire vergaderingen worden gezamenlijk georganiseerd door het Europees Parlement en het parlement van de lidstaat die het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie bekleedt. Hieraan ten grondslag ligt het beginsel van partnerschap en het doel is o.a. om zichtbaarheid te geven aan het medeorganiserende nationale parlement. De vergaderingen worden voorgezeten door de parlementsvoorzitters (in het geval van GPV's) en de voorzitters van de betrokken commissies (in het geval van GCV's) van het EP en het medeorganiserende NP. De term "gezamenlijk" houdt bovendien in dat de keuze van de onderwerpen, sprekers, agendapunten, documentatie, audiovisuele middelen en media wordt afgestemd en overeengekomen tussen het EP en het medeorganiserende NP.

a) Gezamenlijke commissievergaderingen

Gezamenlijke commissievergaderingen (GCV's) bieden nationale parlementariërs en EP-leden van overeenkomstige commissies de gelegenheid zaken van gemeenschappelijk belang te bespreken.²⁷ Op recente GCV's is gesproken over de energievoorziening, de interne markt, onderwijs en cultuur, de toekomst van de Europese landbouw en ontwikkelingssamenwerking.

²⁶ Conclusies van het voorzitterschap van de Conferentie van de voorzitters van de parlementen van de EU, Brussel, 4-5 april 2011, punt 12.

²⁷ De NP's kunnen elk maximaal vier leden sturen, terwijl de omvang van de EP-delegatie afhangt van het aantal leden van de betrokken commissie; alle leden van de organiserende commissie mogen de vergadering bijwonen.

Aangezien deze vergaderingen een gecoördineerde voorbereiding behoeven, heeft de stuurgroep aanbevolen om per semester als algemene regel maximaal twee GCV's te organiseren. In feite zijn in 2010-2011 slechts twee GCV's georganiseerd, tegenover vier in de periode 2008-2009. Wat het inhoudelijke aspect betreft, komt uit de interne enquête onder de EP-commissies naar voren dat de GCV's een kans bieden voor een brede gedachtewisseling in een vroeg stadium, maar ook dat het enige zorgen baart dat dergelijke vergaderingen, die immers lang van tevoren moeten worden gepland en georganiseerd, niet altijd nuttig blijken voor de dagelijkse werkzaamheden van het EP. De concrete resultaten van deze vergaderingen zijn soms ook beperkt. Gezien het voorgaande stelt de stuurgroep voor om na te denken over de GCV's, rekening houdend met de wens om evenementen te handhaven waarvan de organisatie gedeeld wordt met het parlement van de lidstaat die het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie bekleedt.

b) Gemeenschappelijk parlementaire vergaderingen

Gezamenlijke parlementaire vergaderingen (GPV's) zijn in 2005 ingevoerd in het kader van de "reflectieperiode over de EU". Zij moesten een forum bieden voor een parlementaire dialoog om de patstelling te doorbreken waarin de Europese Unie terecht was gekomen na de verwerping van de ontwerpgrondwet voor Europa.²⁸ Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon is het accent in GPV's verschoven naar specifiekere thema's, zoals de energieveiligheid, het milieu en de economie en duurzame groei. Er zij aan herinnerd dat de stuurgroep om organisatorische redenen heeft aanbevolen om per semester niet meer dan één GPV te houden.

De stuurgroep stelt vast dat de GPV's in het kielzog van het Verdrag van Lissabon iets van hun aanvankelijke raison d'être hebben verloren. Verder geeft de tanende deelname aan deze vergaderingen, niet op de laatste plaats door leden van het EP, wellicht aan dat de leden deze vergaderingen als minder belangrijk beschouwen. Dit heeft ook te maken met de mogelijkheid om op GPV's concrete resultaten te behalen. De keuze van de onderwerpen en de opzet van deze vergaderingen in de toekomst zijn daarom van het grootste belang. Met andere woorden: wanneer wordt overwogen in de toekomst GPV's te organiseren, is het nodig om de relevantie voor de actuele prioriteiten, zowel op EU- als op nationaal niveau, te garanderen en een programma aan te bieden met sprekers en andere randvoorwaarden (plenaire debatten, workshops etc.) die in staat zijn deelnemers aan te trekken en bij te dragen tot een vruchtbare discussie en het bereiken van zichtbare resultaten. Ook is het van belang dat voldoende tijd wordt uitgetrokken waarin EP-leden en nationale parlementariërs elkaar kunnen ontmoeten binnen hun politieke families, met name voorafgaande aan de vergadering. Zoals de stuurgroep in zijn aanbevelingen van oktober 2010 heeft opgemerkt, moeten de vergaderingen van de politieke families worden beschouwd als een integrerend bestanddeel van de gezamenlijke parlementaire

²⁸ In de periode 2005-2008 richtten de meeste GPV's zich op vragen rond de ontwikkeling van de Europese Unie: vier GPV's waren gewijd aan de Lissabon-strategie en nog eens vier aan diverse aspecten rond de toekomst van Europa. De EP-delegatie naar een GPV bestaat uit maximaal zestig leden. De fracties benoemen hun leden die deelnemen aan de vergadering (volgens de methode-d'Hondt). De NP's kunnen elk maximaal zes leden afvaardigen. In het debat tijdens een GPV is de verhouding één lid van het Europees Parlement tot twee leden van nationale parlementen.

vergaderingen. Bij de organisatie van GPV's, maar ook van de andere soorten interparlementaire vergaderingen, moet hiermee dus rekening worden gehouden.

2.3 Interparlementaire commissievergaderingen

Interparlementaire commissievergaderingen (ICV's) brengen op initiatief van een of meer parlementaire commissies van het EP leden bijeen uit overeenkomstige commissies van het EP en de nationale parlementen.²⁹ In deze vergaderingen gaat het voornamelijk om beleidsterreinen waarover de EU besluiten kan nemen op basis van de gewone wetgevingsprocedure (medebeslissing). De ICV's richten zich vaak op specifieke wetgevingskwesties of belangrijke onderwerpen ten aanzien waarvan gemeenschappelijk optreden van het Europees Parlement en de nationale parlementen bijzonder nuttig zou zijn. Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon zijn er achtentwintig ICV's georganiseerd door veertien verschillende parlementaire commissies.

Uitgaande van de enquête onder de EP-commissies stelt de stuurgroep vast dat de interparlementaire commissievergaderingen over het geheel genomen een succesvol middel zijn om een echte dialoog te bevorderen. Ten eerste stellen zij EP-leden in staat hun collega's uit de nationale parlementen te ontmoeten die belangstelling hebben voor en bezig zijn met soortgelijke onderwerpen. Bovendien geven de commissies aan dat het nuttig is dat vertegenwoordigers van de nationale parlementen de kans hebben mondelinge en schriftelijke opmerkingen in te dienen over wetgevingsdossiers die sterk in de belangstelling staan, en wel in een vroeg stadium van de procedure, bij voorbeeld bij de opstelling van een initiatiefverslag. Bij sommige vergaderingen is ook gebruik gemaakt van vragenlijsten om sturing te geven aan de bijdragen en is een deel van de tijd besteed aan de uitwisseling van goede praktijken. Uiteindelijk dragen deze vergaderingen bij aan de verbetering van de kwaliteit van de EU-wetgeving en de versterking van de parlementaire controle, hetgeen aansluit bij de algemene doelstellingen van de interparlementaire samenwerking. Aan nationale parlementsleden bieden deze vergaderingen ook een mogelijkheid om niet alleen met hun collega's in het EP te discussiëren, maar ook met centrale spelers binnen het EU-stelsel, zoals de voorzitter en de leden van de Europese Commissie, de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en anderen. Dit laatste geldt overigens voor alle interparlementaire vergaderingen.

Er is evenwel nog ruimte voor verbetering. Zo leven er bij de commissies zorgen dat het vrij lange en complexe voorbereidingsproces voor deze vergaderingen ten koste kan gaan van de actualiteit en relevantie en het enthousiasme voor de vergaderingen kan aantasten. Er bestaat een duidelijke voorkeur, met name waar het gaat om wetgevingsdossiers, voor kleinere en flexibelere vergaderingen die met name voor de rapporteurs bestemd zijn, tijdig worden georganiseerd en tastbare resultaten kunnen opleveren. Niettemin stelt de stuurgroep met genoegen vast dat uitvoering is gegeven aan een van zijn belangrijkste aanbevelingen, namelijk de opstelling van een rooster van interparlementaire activiteiten. Daardoor is de planning en organisatie van interparlementaire vergaderingen aanzienlijk verbeterd, wat een extra positief effect heeft op de inhoud van deze vergaderingen. Doordat dit rooster in samenwerking met

²⁹ De nationale parlementen kunnen elk maximaal vier leden naar een ICV afvaardigen.

het nationale parlement van de lidstaat die het EU-voorzitterschap bekleedt, wordt opgesteld, wordt vermeden dat interparlementaire activiteiten elkaar overlappen. Tevens geeft dit een goede indicatie van de mate van samenwerking tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen.³⁰ Algemeen kan worden gesteld dat interparlementaire vergaderingen, willen zij maximaal effect sorteren, vooral op commissieniveau moeten worden belegd, vooral in de vorm van ICV's, en zich moeten richten op lopende wetgevingsactiviteiten.³¹ De stuurgroep juicht het toe dat sinds de inwerkingtreding van het nieuwe verdrag het totale aantal interparlementaire vergaderingen op commissieniveau is gestegen, vooral door een toename van het aantal ICV's. Deze trend duidt op vooruitgang in de interparlementaire betrekkingen.

De stuurgroep stelt daarnaast vast dat sommige EP-commissies hebben aangegeven dat zij de uitvoering van het EU-recht graag als punt op de agenda van ICV's zouden zien. Hier zij eraan herinnerd dat het EP in zijn resolutie van mei 2009 aandringt op de ontwikkeling van nieuwe vormen van pre- en postlegislatieve dialoog.³² Enkele EP-commissies, en dan vooral de Commissie interne markt en consumentenbescherming, hebben ervaring met dit onderwerp, maar over het algemeen zijn de resultaten beperkt omdat bepaalde nationale parlementen van mening zijn dat de uitvoering van het EU-recht in de lidstaten een zaak voor hun regering is en hen niet aangaat. Daardoor vormt momenteel de Europese Commissie bij implementatiekwesities het belangrijkste referentiepunt en de voornaamste partner. De commissies zijn in dit opzicht actief, bijvoorbeeld met mondelinge vragen, initiatiefverslagen en "uitvoeringsbijeenkomsten" waarop de Commissie de commissieleden bijpraat over deze postlegislatieve aspecten. Er bestaat echter een informatiekort, zowel wat de situatie in bepaalde lidstaten aangaat als wat betreft de standpunten van de nationale parlementen ter zake.

Er zij op gewezen dat een postlegislatieve dialoog niet alleen een beeld geeft van de stand van uitvoering van het EU-recht, maar ook kan doorwerken naar het toekomstige debat over beleid en wetgeving. Om hier vooruit te komen, zou de kwestie kunnen worden behandeld door de commissies voor Europese zaken van de nationale parlementen en AFKO, wellicht in COSAC-verband. De vooruitzichten voor een dergelijke dialoog kunnen worden verbeterd als de Commissie regelmatig implementatieverslagen uitbrengt over de beleidsterreinen die tot de bevoegdheden van de commissies behoren. Meer in algemene zin kan bij een blik op de agenda van de ICV's nog een positieve trend worden vastgesteld ten aanzien van de aanbevelingen van de stuurgroep, die heeft onderstreept dat bij interparlementaire vergaderingen op commissieniveau rekening moet worden gehouden met de prioriteiten van de Europese Unie en de stand van de werkzaamheden in de parlementaire commissies.³³ Het is essentieel dat dit verband blijft bestaan, niet alleen omdat het uiteraard nuttig is de activiteiten te concentreren op lopende wetgevingsdossiers, maar ook omdat dit iets is dat van invloed is op de participatiegraad van zowel EP-leden als nationale parlementsleden aan ICV's. Net als bij andere interparlementaire vergaderingen is de perceptie van leden met betrekking tot het belang of de relevantie van het onderwerp

³⁰ Hierbij dient te worden bedacht dat het NP van de lidstaat die het EU-voorzitterschap bekleedt, eigen vergaderingen organiseert. Meestal gaat het om vergaderingen van de voorzitters van de betrokken commissies.

³¹ Zie aanbevelingen van de stuurgroep, noot 10, inleiding en punten 1 en 3.

³² Europees Parlement, noot 3, paragraaf 3.

³³ Stuurgroep betrekkingen met de nationale parlementen, noot 10, punt 1.

van invloed op de participatiegraad. Tegelijk spelen ook externe factoren, zoals belangrijke binnenlandse politieke ontwikkelingen, een rol.

Tot slot wijst de stuurgroep op de noodzaak van robuuste mechanismen voor parlementair toezicht op de verschillende beleidsmaatregelen van de EU en EU-agentschappen, die deels na de totstandkoming van het nieuwe verdrag zijn opgericht. In het verlengde hiervan wordt een trend zichtbaar om met name de ICV's in een aantal specifieke gevallen te ontwikkelen tot mechanismen voor controle en interparlementaire samenwerking, nadat binnen geïnstitutionaliseerde samenwerkingsverbanden, zoals de Conferentie van parlementsvoorzitters, besluiten zijn genomen. Deze mechanismen zijn daarbij gebaseerd op een bestaande opzet (de ICV's) en maken gebruik van beschikbare middelen, zodat geen nieuwe structuren in het leven hoeven te worden geroepen. Een voorbeeld hiervan is de parlementaire controle op Europol en ook ten aanzien van het Europese semester. Bovendien leiden deze mechanismen weer tot het opzetten van kleinere netwerken tussen centrale spelers, zoals commissievoorzitters of rapporteurs, gericht op een regelmatigere dialoog en informatie-uitwisseling. Deze ontwikkeling, die aansluit bij de aanbevelingen van de stuurgroep van 2010, moet worden toegejuicht.

2.4 Bilaterale ontmoetingen tussen EP en nationale parlementen

Zeer vaak vindt de interparlementaire dialoog plaats in de vorm van bilaterale contacten tussen EP-leden en hun nationale collega's en als bezoek van een commissiedelegatie aan een nationaal parlement. Dit is verreweg de meest gebruikelijke vorm van interparlementaire samenwerking. Met name bezoeken van delegaties van EP-commissies aan de lidstaten die op het punt staan het raadvoorzitterschap over te nemen, hebben een lange traditie. De EP-commissies zijn van mening dat deze bezoeken bijzonder vruchtbaar zijn gebleken, omdat zij de mogelijkheid bieden van gedachten te wisselen over allerlei onderwerpen en zo een goede kans bieden om ideeën op te doen en richting te geven aan het debat in de commissie.

In de enquête onder de EP-commissies wordt opgemerkt dat het beperkte aantal deelnemers een grondiger discussie vergemakkelijkt over concrete vraagstukken die aan de orde zullen komen in de maanden na de vergadering, waarin de betrokken lidstaat het raadvoorzitterschap bekleedt. Deze vergaderingen worden ervaren als een efficiënt instrument om informatie te delen, van gedachten te wisselen en, naast de gemotiveerde adviezen die de nationale parlementen schriftelijk indienen, de nationale standpunten nader toe te lichten. Voorts hebben de commissies erop gewezen dat bilaterale bezoeken procedureel en qua planning lichter zijn dan ICV's of GCV's. Gelet op het succes hebben veel commissies te kennen gegeven dat zij deze uitwisselingen willen voortzetten en hebben hun voorkeur uitgesproken voor dit soort dialoog met de nationale parlementen.

3. Ondersteunende en administratieve samenwerking en instrumenten

Er vallen zeer positieve ontwikkelingen vast te stellen bij de samenwerking op administratief niveau en ten aanzien van de instrumenten waarmee de informatie-uitwisseling wordt vergemakkelijkt en zo de interparlementaire samenwerking

bevorderd. In dit deel wordt ingegaan op enkele belangrijke ontwikkelingen op dit gebied.

3.1 IPEX

Het communautaire netwerk voor interparlementaire informatie-uitwisseling IPEX is het belangrijkste platform voor de elektronische uitwisseling van informatie tussen de parlementen van de Europese Unie. IPEX is officieel van start gegaan op de Conferentie van parlementsvoorzitters in Kopenhagen in juni 2006, maar de eerste initiatieven gaan terug tot 2000. Met behulp van een aanzienlijke investering van het Europees Parlement is IPEX onlangs in een nieuw jasje gestoken en biedt nu een krachtig instrument voor de uitwisseling van informatie tussen de parlementen.³⁴

De stuurgroep is van mening dat hiermee wordt voldaan aan de in de EP-resolutie van mei 2009 geformuleerde doelstellingen en aan de daarin gedane toezegging om IPEX te ondersteunen. De nieuwe website is op 28 juni 2011 met succes van start gegaan en sindsdien is het aantal bekeken bladzijden meer dan verdubbeld en het aantal hits per bladzijde gestegen. De nieuwe website biedt aanzienlijke verbeteringen, is sneller en gebruiksvriendelijker, niet het minst met betrekking tot informatie over subsidiariteitsvraagstukken. In de nabije toekomst zal IPEX van nog groter belang worden. Op de meest recente vergadering van de Conferentie van parlementsvoorzitters is voorgesteld een sectie aan IPEX toe te voegen met het oog op de uitwisseling van informatie over het Europese semester en economische governance. De parlementsvoorzitters gaan ervan uit dat daarmee de zichtbaarheid van IPEX kan worden vergroot, aangezien externe gebruikers toegang zullen krijgen tot de relevante informatie.³⁵ Tegelijkertijd moet worden onderstreept dat de goede werking van IPEX in hoge mate afhankelijk is van de door elk parlement geleverde informatie, aangezien het netwerk door nationale correspondenten wordt gevoed en niet door een centraal orgaan.

3.2 ECPOD

Ook kan worden vastgesteld dat er steeds meer gebruik wordt gemaakt van de diensten van het ECPOD (Europees Centrum voor parlementair onderzoek en documentatie). Het centrum, dat belast is met de uitwisseling van informatie en beleidsadvies door middel van vergelijkende onderzoeken, seminars en enquêtes, bestrijkt zeventig parlementaire kamers in zevenenzeventig landen (daarvan veertig in de EU), die worden vertegenwoordigd door meer dan honderd correspondenten en plaatsvervangende correspondenten. Sinds de oprichting in 1977 heeft het centrum lovenswaardig werk verricht waarvan zowel de NP's als het EP profiteren.

³⁴ IPEX is erop gericht de interparlementaire samenwerking te ondersteunen door een platform te bieden voor de elektronische uitwisseling van EU-gerelateerde informatie tussen de parlementen. IPEX staat onder auspiciën van de Conferentie van parlementsvoorzitters en de secretarissen-generaal van de parlementen in de EU. Het beheer is in handen van het IPEX-bestuur, waarvan het Europees Parlement permanent lid is.

³⁵ *Supra*, noot 25, punt 19.

Als men met name naar onze instelling kijkt, heeft het centrum een aanzienlijke hoeveelheid informatie bijgedragen met het oog op grote hervormingsprojecten en EP-werkgroepen op hoog niveau. Zo konden in 2010 en 2011 de Werkgroep aantrekkelijkheid van de plenaire vergadering en de Werkgroep gedragscode profiteren van bijdragen afkomstig van het ECPOD-netwerk. Daarnaast zijn recente maatregelen ter verbetering van het veiligheidssysteem en de toegang tot de gebouwen van het EP beïnvloed door de uitkomst van vergelijkend onderzoek waarom het ECPOD was verzocht. Verder vormt de databank met antwoorden van het centrum een unieke bron van informatie die nergens anders kan worden gevonden (noch in bibliotheken, noch op internet of andere databanken). Het ECPOD is over de gehele wereld (Afrika, Azië en Zuid-Amerika) een model geworden voor andere projecten gericht op interparlementaire samenwerking. Dit succes dreigt evenwel een probleem te worden, omdat de aanvragen bij het centrum een omvang hebben bereikt waarboven het gevaar bestaat dat de kwaliteit van de bijdragen eronder lijdt. De stuurgroep herinnert eraan dat het centrum voornamelijk steunt op vrijwilligerswerk.

3.3 De vertegenwoordigers van de administraties van nationale parlementen

Het Europees Parlement ontvangt en ondersteunt personeelsleden die afkomstig zijn van de verschillende kamers in de EU en benoemd zijn als vertegenwoordigers van hun administratie. Momenteel zijn zevenendertig kamers uit vijftintig nationale parlementen bij het EP vertegenwoordigd. De vertegenwoordigers van de nationale parlementen hebben een eigen stelsel van regelmatige vergaderingen opgezet – de zogeheten maandagochtendvergaderingen – waarin zij informatie uitwisselen en diverse zaken rond hun werkzaamheden bespreken. Deze vergaderingen zijn ook een forum voor de ontwikkeling van de administratieve samenwerking met het Europees Parlement en andere EU-instellingen.

De stuurgroep is van mening dat het Europees Parlement veel profijt trekt van de administratieve samenwerking met de vertegenwoordigers van nationale parlementen. Zo vormen deze vertegenwoordigers voor ambtenaren van het EP een bron van waardevolle vroegtijdige informatie over belangrijke parlementaire en andere ontwikkelingen in de verschillende lidstaten. De vertegenwoordigers van de NP's helpen ook het Directoraat betrekkingen met de lidstaten bij het verzamelen van informatie over de verschillende overeenkomstige parlementaire commissies in de nationale parlementen en bij het voorbereiden van de briefings voor de Voorzitter van het EP. Sinds 2010 zijn de vertegenwoordigers van de NP's en het Directoraat betrekkingen met de nationale parlementen ondergebracht in gemoderniseerde kantoren in hetzelfde gebouw, waardoor de communicatiewegen zijn verbeterd. Het handhaven van een goede dosis administratieve samenwerking moet worden gezien als een permanente doelstelling op het gebied van de interparlementaire betrekkingen.

3.4 Het Directoraat betrekkingen met de nationale parlementen

Op politiek vlak berust de interparlementaire samenwerking in grote mate op de ondersteuning die vanuit de administratieve samenwerking wordt gegeven. Het Parlement zet zich in voor de bevordering van dit soort samenwerking en heeft speciaal daarvoor een directoraat dat verantwoordelijk is voor de betrekkingen met de nationale

parlementen. Dit directoraat treedt faciliterend op bij de uitwisseling van informatie, bij contacten tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen en bij de gezamenlijke organisatie van de interparlementaire vergaderingen die in het Europees Parlement worden gehouden (samen met de bevoegde commissiesecretariaten). Het directoraat verleent de Voorzitter van het EP, de ondervoorzitters, de Stuurgroep betrekkingen met de nationale parlementen, de EP-leden en de administratieve diensten bijstand op deze terreinen. Daarnaast vertegenwoordigt het het EP in het IPEX- en het ECPOD-netwerk en is verantwoordelijk voor alle administratieve zaken die verband houden met de aanwezigheid van de vertegenwoordigers van de administraties van nationale parlementen in het Europees Parlement.

Naast frequente contacten met en ondersteuning van de commissies van het EP en de vertegenwoordigers van de NP's heeft het directoraat onlangs een databank on line gezet die in alle beschikbare taalversies alle stukken bevat die de nationale parlementen in het kader van protocol nr. 2 hebben ingediend (zie volgende hoofdstuk). Het directoraat zal ook binnenkort een onlinegids publiceren met de commissies van het EP en de overeenkomstige commissies van de NP's. Dank zij deze initiatieven zullen de informatiestroom en de organisatie van de interparlementaire vergaderingen aanzienlijk verbeteren.

Het directoraat vertegenwoordigt tevens het directoraat-generaal Presidium in de administratieve Groep betrekkingen met de nationale parlementen. Deze groep is in de zomer van 2011 opgericht na een gezamenlijk besluit van de directeuren-generaal van de directoraten-generaal Extern beleid, Intern beleid en Presidium. Daarin trachten ambtenaren van deze drie DG's gezamenlijk tot een betere aanpak te komen van een reeks administratieve aspecten die betrekking hebben op interparlementaire vraagstukken, waaronder de organisatie van interparlementaire vergaderingen en de behandeling van de stukken die nationale parlementen in het kader van protocol nr. 2 indienen. De stuurgroep is verheugd over dit initiatief en gaat ervan uit dat dit verbeterde administratieve kader verder zal bijdragen tot de interparlementaire betrekkingen.

4. Een nieuw rechtskader voor nationale parlementen: protocol nr. 2

Een van de belangrijkste facetten van de versterkte rol die het Verdrag van Lissabon aan de nationale parlementen toekent, betreft de instelling van een toetsingsmechanisme voor wetgevingsvoorstellen van de EU. Met protocol nr. 2 bij het Verdrag van Lissabon inzake de toepassing van het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel wordt een mechanisme voor vroegtijdige waarschuwing ingesteld dat de nationale parlementen in staat stelt wetgevingsvoorstellen die onder de gedeelde bevoegdheid van de EU en haar lidstaten vallen, te bestuderen en een "gemotiveerd advies" uit te brengen als zij van mening zijn dat een ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel.³⁶ In de praktijk maken de nationale parlementen vaak van de

³⁶ Het protocol voorziet in twee verplichte herzieningsprocedures voor de EU-instelling waarvan het voorstel uitgaat wanneer, al naar gelang het geval, een derde of de helft van alle parlementen/kamers in de EU van mening is dat het ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel.

gelegenheid gebruik om hun standpunten mee te delen over kwesties die verder gaan dan de subsidiariteitsproblematiek, bijvoorbeeld over de politieke keuzes die in het ontwerp zijn gemaakt, de rechtsgrondslag of de naleving van het evenredigheidsbeginsel. Deze opmerkingen worden "bijdragen" genoemd.

De stuurgroep wijst erop dat het nieuwe mechanisme het mogelijk maakt "al in een vroeg stadium invloed uit te oefenen op en een beoordeling uit te voeren van Europese wetgeving en (bij te dragen) aan betere wetgeving en meer samenhang tussen wetgevingen op EU-niveau".³⁷ Op dit punt is de stuurgroep verheugd over de maatregelen die het Parlement heeft genomen met het oog op een goede uitvoering van het protocol, niet op de laatste plaats de wijziging van zijn reglement en de vaststelling van administratieve procedures voor de ontvangst en de behandeling van de diverse reacties van de nationale parlementen.

Zo mogen commissies hun verslagen niet goedkeuren voor afloop van de toetsingsperiode van acht weken die in protocol nr. 2 is bepaald.³⁸ Alle gemotiveerde adviezen worden vertaald in alle officiële talen van de EU (met uitzondering van Gaelic en Maltees)³⁹, waarmee het Europees Parlement de enige EU-instelling met een dergelijk beleid is. De onlangs operationeel geworden onlinedatabank met gemotiveerde adviezen en bijdragen en de geplande verdere verbeteringen in het IT-systeem van het Parlement zullen ook bijdragen tot een goede uitvoering van het protocol. Verder wordt maandelijks door het Directoraat betrekkingen met de nationale parlementen een nota over de stand van zaken met betrekking tot protocol nr. 2 opgesteld ter attentie van de Conferentie van commissievoorzitters tijdens de vergaderperiode in Straatsburg. Daarnaast worden de rapporteurs en in veel gevallen ook de schaduwrapporteurs nu stelselmatig geïnformeerd over de adviezen die de nationale parlementen indienen. Op dit punt, en met name waar het gaat om de bijdragen, kan uit de opmerkingen van de EP-commissies worden opgemaakt dat het nuttig zou zijn als de nationale parlementen een korte samenvatting van hun bijdragen in het Engels of Frans zouden kunnen verstrekken om de behandeling in de commissies te vergemakkelijken, gezien het feit dat alleen gemotiveerde adviezen automatisch in alle EU-talen worden vertaald.

Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon zijn er in totaal 209 ontwerp-wetgevingshandelingen uit hoofde van protocol nr. 2 ter behandeling aan de nationale parlementen toegezonden. Hierop heeft het Europees Parlement in totaal 557 reacties van de nationale parlementen ontvangen: 87 gemotiveerde adviezen en

³⁷ Europees Parlement, noot 3, paragraaf 11.

³⁸ Bovendien worden overeenkomstig artikel 38 bis, lid 3 van het Reglement, alle met redenen omklede adviezen naar de commissie(s) verwezen die verantwoordelijk is/zijn voor het ontwerp van wetgevingshandeling, en ter informatie doorgezonden naar de Commissie juridische zaken. Bijdragen worden alleen verwezen naar de commissie(s) die verantwoordelijk is/zijn voor het ontwerp van wetgevingshandeling (artikel 130, lid 4). De distributie van bijdragen (en van antwoorden van de Commissie op adviezen van de NP's) naar de relevante commissies van het EP wordt verzorgd door het Directoraat betrekkingen met de nationale parlementen (Afdeling wetgevingsdialoog). Na het operationeel worden van de onlinedatabank met adviezen van NP's in het kader van protocol nr. 2 kan elke gebruiker die toegang heeft tot het intranet van het EP deze documenten raadplegen.

³⁹ Ingevolge het besluit van de Conferentie van commissievoorzitters van december 2010 (zie PE 439.810 rev 2). Een commissievoorzitter of rapporteur kan ook verzoeken om vertaling van bijdragen. Wanneer dit gebeurt, moet het beginsel van gelijke behandeling in acht worden genomen, d.w.z. alle bijdragen inzake het ontwerp van wetgevingshandeling moeten worden vertaald.

470 bijdragen.⁴⁰ Uit deze cijfers blijkt dat de nationale parlementen hun verantwoordelijkheid serieus nemen en het bereiken van de drempel voor de verplichte herzieningsprocedures – in de wandeling de gelekaart- en oranje kaartprocedure genoemd – niet als doel op zich beschouwen. Want ook al getuigen hun bijdragen vaak van een nationale insteek, belangrijk is dat de gemotiveerde adviezen worden gereserveerd voor de zeldzamere gevallen waarin nationale parlementen werkelijk vinden dat het subsidiariteitsbeginsel is geschonden. Deze constructieve benadering maakt het mechanisme geloofwaardiger en stelt ook het Europees Parlement in staat zijn eigen werk efficiënter uit te voeren.

Aan protocol nr. 2 kleven echter uit de aard der zaak enkele inherente beperkingen, omdat het betrekking heeft op ontwerp-wetgevingshandelingen die al door een EU-instelling (meestal de Commissie) zijn gepubliceerd. Om het effect van de politieke en wetgevingsdialoog te maximaliseren, moeten de nationale parlementen in een zo vroeg mogelijk stadium bij de zaak worden betrokken en moeten zij gebruik maken van alle middelen waarover zij beschikken. Daartoe behoren samenwerkingsvormen die al in dit verslag zijn besproken, alsmede de zogeheten "informele politieke dialoog", die in 2006 door de Europese Commissie is opgestart en inhoudt dat de Commissie alle nieuwe voorstellen en raadplegingsdocumenten aan de nationale parlementen doet toekomen. De NP's kunnen vervolgens hun standpunt kenbaar maken met het oog op de verbetering van de op EU-niveau te formuleren beleidsmaatregelen. Het Europees Parlement juicht dit initiatief toe en heeft de nationale parlementen verzocht de adviezen aan het Europees Parlement toe te zenden op hetzelfde moment dat zij deze aan de Commissie doen toekomen.⁴¹

5. Blik in de toekomst: naar nieuwe vormen van interparlementaire samenwerking

De doelstellingen van de interparlementaire samenwerking kunnen het best worden bevorderd via permanente evaluatie en verbetering van verschillende bestaande samenwerkingsvormen.⁴² Ook moeten, waar nuttig, nieuwe samenwerkingsvormen worden verkend.⁴³ Uit hetgeen eerder in dit verslag is besproken, komen al enkele aspecten naar voren die nadere overweging verdienen. In dit laatste deel worden, uitgaande van de recente ontwikkelingen op het gebied van de interparlementaire betrekkingen, enkele conclusies getrokken over de vooruitzichten voor de interparlementaire samenwerking in de toekomst.⁴⁴

5.1 Versterkte dialoog op commissieniveau

Een stelselmatige politieke dialoog op commissieniveau over belangrijke onderwerpen van gezamenlijke zorg is een absolute voorwaarde voor een goede interparlementaire samenwerking. Prioriteit moet worden toegekend aan de voortdurende verbetering van

⁴⁰ Stand: 20 december 2011.

⁴¹ Europees Parlement, noot 3, paragraaf 16.

⁴² *Ibidem*, preambule, letter F.

⁴³ *Ibidem*, paragraaf 8.

⁴⁴ Daarbij wordt uitgegaan van de resolutie van het EP van mei 2009 en de aanbevelingen van de stuurgroep van oktober 2010, met aandacht voor de recente ontwikkelingen op het gebied van de interparlementaire samenwerking en rekening houdend met de opvattingen van de EP-commissies, zoals deze tot uiting kwamen in de interne enquête die door de instelling is gehouden.

de bestaande samenwerkingsvormen, zoals de ICV's en de GCV's. Tegelijkertijd kan door het ontwikkelen van nieuwe samenwerkingsvormen de efficiëntie worden verhoogd en de activiteit worden geconcentreerd op bepaalde, belangrijk geachte onderwerpen.

Daarom heeft de stuurgroep verzocht om het opzetten van netwerken met het oog op de regelmatige uitwisseling van ideeën en informatie tussen voorzitters en/of rapporteurs en schaduwrapporteurs van de vakcommissies in de NP's en het EP.⁴⁵ Dergelijke vergaderingen kunnen wellicht meer flexibiliteit bieden en de deelnemers in staat stellen gedetailleerder op de diverse thema's in te gaan en zich in de discussie te richten op complexere of technische bepalingen. Ook is van belang dat zo eerder concrete resultaten kunnen worden geboekt.

Een van de manieren om zulke netwerken in het bijzonder en de interparlementaire samenwerking in bredere zin te ondersteunen, is het gebruik van videoconferenties. De stuurgroep stelde in zijn aanbevelingen van oktober 2010 dat videoconferenties een bijzonder geschikt instrument zijn om ad hoc en op alle niveaus een dialoog met de nationale parlementen te voeren, waaronder discussies tussen fracties en hun nationale pendants.⁴⁶ De stuurgroep is daarom verheugd over de ontwikkelingen op dit gebied en stelt vast dat het Europees Parlement een harde toezegging heeft gedaan om het gebruik van videoconferenties verder te ontwikkelen, en een ICT-strategie heeft goedgekeurd waarin dit een van de speerpunten is.⁴⁷ Er is sinds eind 2010 een uit vertegenwoordigers van diverse diensten bestaande stuurgroep videoconferenties voor meertalige vergaderingen actief. Deze stuurgroep heeft een aantal acties van de diensten van het Parlement gecoördineerd, o.a. een aanzienlijke financiële investering in de ontwikkeling van het gebruik van videoconferenties met voorzieningen voor simultane vertolking in maximaal vier talen naar externe locaties. Het project wordt in nauwe samenwerking met een aantal nationale parlementen voorbereid en er hebben al proefvergaderingen plaatsgevonden in samenwerking met IMCO en het Franse en het Duitse parlement.

De resultaten tot dusverre worden door de commissieleden positief gezien en er konden ook een aantal technische problemen worden opgelost. Gepland is nog een reeks proefvergaderingen, waarna het Parlement de commissies en fracties een uitontwikkelde videoconferentiedienst voor meertalige vergaderingen zal kunnen aanbieden. Deze dienst zal wellicht een waardevol instrument blijken om de interparlementaire dialoog te ondersteunen op een wijze die weinig tijd vergt en geringe kosten veroorzaakt. Een van de aangestipte aspecten is dat het organiseren van een videoconferentie minder lastig is dan het organiseren van een ICV of een GCV. Anderzijds beschikken nog niet alle nationale parlementen over de nodige technische voorzieningen om volledig aan het project deel te nemen. Maar aangezien het project is opgezet als een open systeem dat niet gebonden is aan specifieke apparatuur/technologie, beschikken de nationale parlementen over een aanzienlijke mate van flexibiliteit bij hun toetreding tot de dienst. Niettemin is het wenselijk dat er verdere vooruitgang op nationaal niveau wordt gemaakt, zodat alle parlementen volwaardig aan de videoconferenties kunnen deelnemen.

⁴⁵ Stuurgroep betrekkingen met de nationale parlementen, noot 10, punt 2. Zie ook Europees Parlement, noot 3, paragraaf 10.

⁴⁶ Stuurgroep betrekkingen met de nationale parlementen, noot 10, punt 8.

⁴⁷ Europees Parlement, noot 3, paragraaf 9.

De stuurgroep stelt verder vast dat het Europees Parlement heeft verklaard dat het "innovaties op het niveau van nationale parlementen (zou) verwelkomen, zoals de leden van het Europees Parlement het recht geven eenmaal per jaar te worden uitgenodigd om in plenaire zittingen van nationale parlementen te spreken, in een raadgevende hoedanigheid deel te nemen aan bijeenkomsten van commissies voor Europese aangelegenheden, deel te nemen aan bijeenkomsten van gespecialiseerde commissies waarin relevante wetgeving van de Europese Unie wordt besproken, of in een raadgevende hoedanigheid deel te nemen aan bijeenkomsten van de respectieve fracties".⁴⁸ Deze vorm van samenwerking, die steunt op het wederkerigheidsbeginsel, kan de dialoog op commissieniveau versterken en de communicatiekanalen verbeteren. Wel moet worden opgemerkt dat ondanks het feit dat enkele nationale parlementen, met name het Nederlandse en Duitse, een regeling in die zin kennen, er op dit gebied nog aanzienlijke ruimte voor verbetering is.

5.2 Overige uitdagingen

Enerzijds is respect voor elkaars prerogatieven en verantwoordelijkheden te allen tijde van het grootste belang, anderzijds zijn omvang en aard van de uitdagingen waarmee wij nu geconfronteerd worden, zodanig dat interparlementaire samenwerking absoluut noodzakelijk is. Twee centrale vraagstukken die momenteel de aandacht opeisen, zijn het proces van macro-economische en budgettaire coördinatie, ook wel bekend als "Europees semester", en het GBVB/GVDB van de Unie. Het is vrij duidelijk dat zonder adequate betrokkenheid van het EP en de NP's beide beleidsterreinen zullen worden beroofd van de noodzakelijke legitimiteit en verantwoordingsplicht.⁴⁹ In dit verband kan interparlementaire samenwerking met het oog op een controlemechanisme voor het GBVB/GVDB en samenwerking bij de uitvoering van het Europese semester ertoe bijdragen dat op deze beleidsterreinen efficiënt wordt gewerkt en op een wijze die in overeenstemming is met de beginselen democratisering, efficiëntie en transparantie. De actuele ontwikkelingen op deze terreinen zijn ook van invloed op de discussie over de toekomstperspectieven van de interparlementaire samenwerking op deze gebieden en daarbuiten.

GBVB/GVDB

Het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid heeft zich het afgelopen decennium sterk ontwikkeld met een nieuw "veiligheidsconcept" van de EU, de invoering van "hoofddoelen" als antwoord op het gebrek aan passende capaciteiten en de ontwikkeling van civiele en militaire missies in GVDB-verband, die plaatsvinden in een moeilijke en instabiele context (bijvoorbeeld Afghanistan, Democratische Republiek Congo, Georgië, Somalië). Ten aanzien van de interparlementaire controle moet op een paradox worden gewezen: het Europees Parlement wordt goed geïnformeerd en beschikt over volledige begrotingsbevoegdheden met betrekking tot *civiele* GVDB-missies en de administratieve kosten in verband met militaire coördinatie op EU-vlak, maar heeft in het geheel geen zeggenschap over het inzetten van strijdkrachten in het kader van *militaire* GVDB-missies (noch over de financiering daarvan). Daarentegen hebben de nationale parlementen controlemechanismen met het

⁴⁸ Europees Parlement, noot 3, paragraaf 9.

⁴⁹ Zie Europees Parlement: resolutie over de ontwikkeling van een gemeenschappelijke veiligheids- en defensiebeleid na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon (2010/2299(INI)), aangenomen op 11 mei 2011, A7-0166/2011, paragrafen 12 en 14.

oog op de goedkeuring van externe militaire missies en de toewijzing van begrotingsmiddelen, maar zijn niet altijd goed geïnformeerd over de opzet en de operationele plannen van acties in GVDB-verband.

Na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon heeft het Europees Parlement zijn legitimiteit en prerogatieven op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid versterkt. Het Parlement, en met name zijn Commissie buitenlandse zaken, wordt regelmatig geraadpleegd, niet alleen over de voornaamste aspecten en de fundamentele keuzes op het gebied van het GBVB, zoals bepaald in artikel 36 van het VEU, maar ook over afzonderlijke strategieën (zoals staat in de verklaring van de hoge vertegenwoordiger over de politieke verantwoordingsplicht). Verder is zijn goedkeuring vereist voor het sluiten van internationale overeenkomsten, ook overeenkomsten die mede betrekking hebben op het GBVB, met als enige uitzondering overeenkomsten die *uitsluitend* betrekking hebben op het GBVB.

Tegen deze achtergrond en in het besef dat doeltreffend democratisch toezicht op alle aspecten van het GBVB/GVDB zeer gebaat zou zijn bij nauwe samenwerking tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen, stelt de stuurgroep vast dat het lastig blijft overeenstemming te bereiken over een mechanisme voor dit toezicht. De afgelopen maanden zijn wij getuige geweest van levendige debatten en uiteenlopende standpunten over de opzet van een dergelijke samenwerking, met name op de EU-conferentie van parlementsvoorzitters. Zoals eerder vermeld, is er overeenstemming bereikt over de belangrijkste beginselen voor het monitoren van het GBVB/GVDB. Hierbij ligt het accent sterker op parlementaire controle dan op zeggenschap over het GBVB/GVDB. Het mechanisme krijgt vooral een informatieve functie, die enerzijds de nationale parlementen in staat moet stellen hun regering beter te controleren ten aanzien van de intergouvernementele dimensie van het GBVB/GVDB en anderzijds het Europees Parlement in staat moet stellen zijn taken binnen het Europese interinstitutionele kader uit te voeren.

Rekening houdend met de specifieke rol en prerogatieven van het Europees Parlement op het gebied van het GBVB/GVDB is het Parlement van mening dat zijn delegatie naar de interparlementaire conferentie groter moet zijn dan die van de nationale parlementen. Bovendien stelt het Europees Parlement zich op het standpunt dat de agenda van de conferentie gezamenlijk door het parlement van de lidstaat die het raadsvoorzitterschap bekleedt, en het Europees Parlement moet worden vastgesteld. Het standpunt van het EP ter zake berust op de overweging dat de interparlementaire samenwerking op het gebied van het GBVB/GVDB moet worden ontwikkeld overeenkomstig artikel 9 van protocol 1 bij het Verdrag van Lissabon, waarin duidelijk staat dat het EP en de NP's gezamenlijk bepalen hoe de interparlementaire samenwerking moet verlopen. Tevens is het Europees Parlement van mening dat de vergaderingen gezamenlijk moeten worden georganiseerd door het secretariaat van het parlement van de lidstaat die het raadsvoorzitterschap bekleedt, en het Europees Parlement.⁵⁰

⁵⁰ Europees Parlement: resolutie van 7 juli 2011 over de benadering van het Europees Parlement met betrekking tot de uitvoering van de artikelen 9 en 10 van protocol 1 bij het Verdrag van Lissabon over samenwerking tussen de parlementen op het gebied van het GBVB/GVDB, P7_TA(2011)0337, paragraaf 4.

De stuurgroep stelt vast dat een aantal nationale parlementen de opvattingen van het Europees Parlement over deze thema's niet deelt, maar neemt er met instemming kennis van dat het Europees Parlement zich ondanks deze meningsverschillen blijft inzetten voor een versterking van de interparlementaire samenwerking op het gebied van het GBVB/GVDB en van de parlementaire invloed op de politieke keuzes van de EU en haar lidstaten en blijft streven naar een akkoord over nieuwe vormen van interparlementaire samenwerking op dit gebied.⁵¹ De stuurgroep stelt vast dat er op dit punt enige vooruitgang is geboekt tijdens de laatste bijeenkomst van de Conferentie van voorzitters van de commissies Buitenlandse Zaken (COFACC) op 4 en 5 september 2011 in Warschau. Daar is besloten geen nieuwe structuren (secretariaten) of institutionele organen in het leven te roepen. Binnen het Europees Parlement is op initiatief van rapporteurs Elmar Brok en Roberto Gualtieri de ter zake bevoegde commissie (AFET) nauw betrokken bij deze materie en heeft het interne debat aangezwengeld over het EP-standpunt inzake de pogingen om tot een interparlementair controlemechanisme te komen.

De stuurgroep stelt ten slotte vast dat het Poolse parlement eind 2011 de parlementsvoorzitters heeft verzocht aan te geven of zij bereid zijn om deel te nemen aan een interparlementaire conferentie over het GBVB/GVDB.⁵² In zijn antwoord herhaalde Voorzitter Jerzy Buzek het standpunt van het EP, wees erop dat het EP de door het Poolse parlement voorgestelde deelnemersverhouding zou kunnen goedkeuren en sprak de wens uit dat er op korte termijn een overeenkomst wordt bereikt.⁵³

Europees semester

De aanhoudende economische en monetaire crisis was voor de Europese Raad aanleiding om in te stemmen met een nieuw mechanisme voor macro-economische en budgettaire coördinatie en toezicht, beter bekend als het Europese semester.⁵⁴ Het nieuwe mechanisme is op 7 september 2010 formeel door de Raad goedgekeurd. Met het Europese semester wordt in de economische beleidscoördinatie binnen de Europese Unie een nieuwe zesmaandelijksse cyclus ingevoerd, die in januari begint en in juni/juli eindigt.⁵⁵ Hieraan ten grondslag liggen twee procedurele vernieuwingen. De eerste is een verschuiving in het tijdsschema voor het begrotingsproces. De nationale regeringen moeten hun stabiliteits- of convergentieprogramma's nu indienen voordat zij door de nationale parlementen worden behandeld en in nationale wetgeving worden omgezet. Gemikt wordt op een versterking van de economische beleidscoördinatie tussen de verschillende landen door hun vooraf richtsnoeren aan te reiken.⁵⁶

De tweede institutionele innovatie is dat hetzelfde tijdsschema geldt voor budgettaire en structurele hervormingsplannen. Van de EU-lidstaten wordt nu gevraagd dat zij hun

⁵¹ *Ibidem*, paragraaf 2 en 3.

⁵² Brief van de voorzitters van de Poolse Sejm en senaat van 15 november 2011 aan Voorzitter Buzek.

⁵³ De voorgestelde verhouding is 16 EP-leden tegen 4 nationale parlementsleden plus twee plaatsvervangende leden per NP.

⁵⁴ Zie conclusies van de Europese Raad van juni 2010.

⁵⁵ Voor een goede bespreking van het Europese semester en de eerste ervaringen, zie Europees Parlement, DG IPOL, Beleidsafdeling A: achtergrondnota "How effective and legitimate is the European Semester? Increasing the role of the European parliament", augustus 2011.

⁵⁶ *Ibidem*, bladzijde 7.

stabiliteits- of convergentieprogramma's tegelijk indienen met hun nationale hervormingsprogramma's, hetgeen betekent dat de lidstaten meer aandacht moeten besteden aan de complementariteit en de spill-overeffecten tussen beleidsterreinen.⁵⁷ Globaal gezien heeft het Europese semester twee centrale doelstellingen: de begrotingsdiscipline van de lidstaten controleren en toezien op een goede uitvoering van de Europa 2020-strategie door zorg te dragen voor de daarvoor noodzakelijke financiële middelen.⁵⁸

Dat zowel het Europees Parlement als de nationale parlementen bij dit mechanisme worden betrokken, is essentieel, niet het minst om ervoor te zorgen dat de democratische grondbeginselen van legitimiteit en verantwoordingsplicht worden gerespecteerd.⁵⁹ En voorts om te garanderen dat dit zodanig gebeurt dat sociale en werkgelegenheidsdoelstellingen samen met economische worden bevorderd.⁶⁰ Nationale zeggenschap, ook een centraal vereiste voor het succesvol toepassen van het mechanisme, kan alleen worden gerealiseerd als de nationale parlementen er adequaat bij worden betrokken.⁶¹ Dit houdt niet alleen in dat de nationale regeringen en de Europese Commissie grotere verantwoordelijkheden ten opzichte van de nationale parlementen hebben, maar ook dat er een forum is waar tijdig informatie wordt uitgewisseld waarmee het parlementaire toezicht op het proces kan worden verbeterd.

Gezien het voorgaande juicht de stuurgroep het toe dat het Europees Parlement zich voor dit nieuwe proces zeer actief is gaan interesseren en er alles aan doet om hierin een rol te bemachtigen en de noodzakelijke communicatiekanalen naar andere EU-instellingen en de nationale parlementen tot stand te brengen. Wat dit laatste betreft hebben de Commissie economische en monetaire zaken en Begrotingscommissie van het EP een belangrijke bijdrage geleverd aan het werk in de aanloop naar het besluit van de EU-parlementsvoorzitters om steun te verlenen aan de organisatie van een jaarlijkse interparlementaire commissievergadering over het Europese semester. Zij zijn momenteel samen met de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken bezig met de organisatie van deze vergadering, die in februari 2012 gepland is.

Nader uitgewerkt worden de doelstellingen van deze vergadering in de onlangs aangenomen EP-resolutie over het Europees semester voor beleidscoördinatie.⁶² Hierin staat dat het erom gaat "te definiëren wat het toepassingsgebied, de methodes en de instrumenten zijn van de multidimensionele democratische legitimiteit op meerdere niveaus van het economisch beleid".⁶³ Een andere doelstelling is "te garanderen dat het beleid en de doelstellingen van de lidstaten die worden aangekondigd in de nationale hervormingsprogramma's samen een niveau bereiken dat voldoende ambitieus is om de doelstellingen van EU-2020 te halen".⁶⁴ In zijn resolutie onderstreept het EP dat er

⁵⁷ *Ibidem*.

⁵⁸ Zie Europees Parlement: resolutie over het Europees semester voor economische beleidscoördinatie, P7_TA(2011)0542, 1 december 2011, preambule, letter X.

⁵⁹ *Ibidem*, letters E, F en J.

⁶⁰ *Ibidem*, letter K.

⁶¹ *Ibidem*, letter E.

⁶² *Ibidem* en zie Europees Parlement: verslag over het Europees semester voor economische beleidscoördinatie, rapporteur: Pervenche Berès, 2011/2071 (INI), A7-0384/2011.

⁶³ *Ibidem*, noot 62, paragraaf 45.

⁶⁴ *Ibidem*.

voldoende tijd beschikbaar moet zijn voor de goedkeuring van de nationale begrotingen.⁶⁵

De stuurgroep stelt verder vast dat de nieuwe initiatieven van het EP ten aanzien van de interparlementaire samenwerking op het gebied van de economische beleidscoördinatie nog verder gaan. In zijn resolutie kondigt het EP zijn voornemen aan om vanaf 2013 twee jaarlijkse interparlementaire bijeenkomsten te organiseren voor een debat over deze problematiek.⁶⁶ De eerste is bedoeld als forum in het EP voor de bevoegde commissies van de NP's en het EP, met vergaderingen van fracties en de relevante commissies alsmede een plenaire bijeenkomst waaraan ook de sociale partners kunnen deelnemen. De achterliggende gedachte is dat deze bijeenkomst een integrerend bestanddeel wordt van de jaarlijkse interparlementaire commissievergadering die ECON organiseert.

De inspiratiebron voor dit forum was de Europese financiële en budgettaire conferentie, die Parlement, Commissie en het Poolse voorzitterschap in oktober 2011 gezamenlijk in Brussel hebben georganiseerd. Doel van deze conferentie was het op gang brengen van een breed debat tussen alle politieke krachten in Europa over de toekomst van de EU-begroting en de financiering van de beleidsmaatregelen die nodig zijn voor herstel van het Europese concurrentievermogen, zoals uiteengezet in de Europa 2020-strategie. De basis voor het werk tijdens de conferentie vormden de voorstellen en analyses van de Europese Commissie met het oog op het meerjarig financieel kader 2014-2020.

De conferentie, die werd bijeengewoond door ministers, Europese en nationale parlementsleden, ambtenaren van de EU, de sociale partners en niet-gouvernementele organisaties, wordt algemeen als succes gezien, vooral ook omdat de conferentie zoveel actoren wist aan te trekken voor een debat over een zo belangrijk thema. De organisatorische kant – met plenaire debatten en discussies in werkgroepen – verdient bijzondere aandacht, omdat dit wordt beschouwd als een van de redenen voor het succes van de conferentie. Dit aspect heeft een bijzondere relevantie voor interparlementaire vergaderingen, zoals de GPV's en GCV's, en wanneer wordt nagedacht over hun toekomst kan mede gebruik worden gemaakt van die ervaring.

Bij een bredere beschouwing valt ook op hoe diverse initiatieven elkaar impulsen geven en tot fora voor interparlementaire samenwerking kunnen leiden met ruimere doelstellingen en een bredere opzet. Een andere trend die zichtbaar wordt, is dat er meer essentiële belanghebbenden, zoals de sociale partners en ngo's, bij althans enkele van deze processen worden betrokken. De stuurgroep stelt vast dat dit het pluralistische karakter van het proces kan versterken en een globalere behandeling van de vraagstukken in kwestie mogelijk maakt. Tegelijkertijd moet erop worden toegezien dat de ontwikkeling van fora waaraan een ruimere kring belanghebbenden kan deelnemen, geen gevaar oplevert voor het *parlementaire* karakter van de bestaande fora en hun sleutelfunctie bij de bevordering van interparlementaire relaties en aanverwante doelstellingen.

⁶⁵ Ibidem.

⁶⁶ Ibidem, paragraaf 46 en 47.

De tweede bijeenkomst die in de resolutie wordt aangekondigd, betreft een jaarlijkse interparlementaire vergadering, waarbij de voorzitters van de commissies die binnen de NP's en het EP verantwoordelijk zijn voor het Europese semester, bijeenkomen om de aanbevelingen van de Commissie te bespreken.⁶⁷ De stuurgroep neemt met instemming kennis van dit plan, dat aansluit bij zijn aanbevelingen voor het opzetten van netwerken met centrale spelers, zoals commissievoorzitters of rapporteurs, die regelmatig discussiëren over specifieke onderwerpen. Deze netwerken vormen een efficiënt middel om de interparlementaire dialoog te bevorderen, en dienen daarom verder te worden onderzocht.

6. Conclusie

Zoals uit dit verslag naar voren komt, bestaan er tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen betrekkingen in vele soorten en maten, die in diverse fora worden bevorderd. In dit verband is de stuurgroep verheugd over de globale vooruitgang die op een aantal punten is geboekt. Tegelijkertijd stelt de stuurgroep vast dat er nog aanzienlijke ruimte voor verbetering is en dat met name in de huidige economische en politieke context een aantal vragen nog op een antwoord wacht. Van eventuele meningsverschillen mag de omvang niet worden overdreven en er moet naar een oplossing worden gezocht in een geest van samenwerking en met een open oog voor elkaars rechten en plichten. Als het onderzoek naar de diverse processen in dit verslag één algemene vaststelling toelaat, dan is het wel dat nieuwe en gevestigde samenwerkingsvormen tot één geheel moeten worden bijeengebracht, zodat zij elkaar versterken, aanvullen en faciliteren. Overwegingen ten aanzien van efficiency, flexibiliteit, tijdigheid, relevantie en de noodzaak van concrete resultaten zijn van het allergrootste belang.

Als de al geboekte vooruitgang wordt geconsolideerd en hierop wordt voortgebouwd, kan dit helpen om de parlementaire rol in het besluitvormingsproces verder te versterken en te komen tot goede controle op politieke keuzes en een situatie waarin transparant wordt gehandeld en hierover verantwoording wordt afgelegd. Met andere woorden: het kan helpen om de mogelijkheden die het Verdrag van Lissabon zowel het Europees Parlement als de nationale parlementen biedt, maximaal te benutten. In een breder perspectief is de ontwikkeling van constructieve betrekkingen tussen het Europees Parlement en zijn nationale tegenhangers noodzakelijk om te garanderen dat gemeenschappelijke uitdagingen doeltreffend worden opgepakt, dat de EU dicht bij de burger blijft en dat de in het Verdrag genoemde doelstellingen worden verwezenlijkt. In dit verband moet worden herhaald dat de kwaliteit van de relatie tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen en de eventuele politieke meerwaarde die deze oplevert, uiteindelijk de uitkomst van een gezamenlijke inspanning zijn.⁶⁸

⁶⁷ Aan EP-zijde gaat het hier om de commissies ECON, EMPL, BUDG, ENVI en ITRE.

⁶⁸ *Supra*, noot 10, inleidende opmerkingen.

ΕΒΡΟΠΕΪΣΚΙ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤ ΠΑΡΛΑΜΕΝΤΟ ΕΥΡΟΠΕΟ
EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT
EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ
EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA HEORPA
PARLAMENTO EUROPEO
EIROPAS PARLAMENTS EUROPOS PARLAMENTAS
EURÓPAI PARLAMENT
IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI
PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT
EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI
EUROPAPARLAMENTET